

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ సప్తమస్కంధే తృతీయోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ సప్తమస్కంధే తృతీయోఽధ్యాయః ॥

నారద ఉవాచ

హిరణ్యకశిపూ రాజన్నజేయమజరామరం ।

ఆత్మానమప్రతిద్వంద్వమేకరాజం వ్యధిత్సత ॥ 1 ॥

స తేపే మందరద్రోణ్యాం తపః పరమదారుణం ।

ఊర్ధ్వబాహుర్నభోద్భుష్టిః పాదాంగుష్ఠాశ్రితావనిః ॥ 2 ॥

జటాదీధితిభీ రేజే సంవర్తార్క ఇవాంశుభిః ।

తస్మింస్తపస్తప్యమానే దేవాః స్థానాని భేజిరే ॥ 3 ॥

తస్య మూర్ధ్నః సముద్భూతః సధూమోఽగ్నిస్తపోమయః ।

తిర్యగూర్ధ్వమధోలోకానతపద్విష్వగీరితః ॥ 4 ॥

చుక్షుభుర్నద్యుదన్వంతః సద్వీపాద్రిశ్చచాల భూః ।

నిపేతుః సగ్రహస్తారా జజ్వలుశ్చ దిశో దశ ॥ 5 ॥

తేన తప్తా దివం త్యక్త్వా బ్రహ్మలోకం యయుః సురాః ।

ధాత్రే విజ్ఞాపయామాసుర్దేవదేవ జగత్పతే ॥ 6 ॥

దైత్యేంద్రతపసా తప్తా దివి స్థాతుం న శక్నుమః ।

తస్య చోపశమం భూమన్ విధేహి యది మన్యసే ।

లోకా న యావన్నంక్ష్యంతి బలిహారాస్తవాభిభూః ॥ 7 ॥

తస్యాయం కిల సంకల్పశ్చరతో దుశ్చరం తపః |
శ్రూయతాం కిం న విదితస్తవాధాపి నివేదితః || 8 ||

సృష్ట్యా చరాచరమిదం తపోయోగసమాధినా |
అధ్యాస్తే సర్వధిష్ఠ్యేభ్యః పరమేష్ఠీ నిజాసనం || 9 ||

తదహం వర్థమానేన తపోయోగసమాధినా |
కాలాత్మనోశ్చ నిత్యత్వాత్సాధయిష్యే తథాఽఽత్మనః || 10 ||

అన్యథేదం విధాస్యేఽహమయథాపూర్వమోజసా |
కిమన్యైః కాలనిర్ధూతైః కల్పంతే వైష్ణవాదిభిః || 11 ||

ఇతి శుశ్రుమ నిర్బంధం తపః పరమమాస్థితః |
విధత్స్వానంతరం యుక్తం స్వయం త్రిభువనేశ్వర || 12 ||

తవాసనం ద్విజగవాం పారమేష్ఠ్యం జగత్పతే |
భవాయ శ్రేయసే భూత్యై క్షేమాయ విజయాయ చ || 13 ||

ఇతి విజ్ఞాపితో దేవైర్భగవానాత్మభూర్హృప |
పరీతో భృగుదక్షాద్యైర్యయౌ దైత్యేశ్వరాశ్రమం || 14 ||

న దదర్శ ప్రతిచ్ఛన్నం వలీకత్పణకీచకైః |
పిపీలికాభిరాచీర్ణమేదస్త్యజ్ఞాంసశోణితం || 15 ||

తపంతం తపసా లోకాన్ యథాభ్రాపిహితం రవిం |
విలక్ష్య విస్మితః ప్రాహ ప్రహసన్ హంసవాహనః || 16 ||

బ్రహ్మోవాచ
ఉత్తిష్టోత్తిష్ట భద్రం తే తపఃసిద్ధోఽసి కాశ్యప |
వరదోఽహమనుప్రాప్తో వ్రియతామీస్సితో వరః || 17 ||

అద్రాక్షమహమేతత్తే హృత్సారం మహదద్భుతం |
దంశభక్షితదేహస్య ప్రాణా హ్యస్థిషు శేరతే || 18 ||

నైతత్సూర్వర్షయశ్చక్తుర్న కరిష్యంతి చాపరే |
నిరంబుద్ధారయేత్ప్రాణాన్ కో వై దివ్యసమాః శతం || 19 ||

వ్యవసాయేన తేనైన దుష్కరేణ మనస్వినాం |
తపోనిష్ఠేన భవతా జితోఽహం దితి నందన || 20 ||

తతస్త ఆశిషః సర్వా దదామ్యసురపుంగవ |
మర్త్యస్య తే అమర్త్యస్య దర్శనం నాఫలం మమ || 21 ||

నారద ఉవాచ
ఇత్యుక్త్వాఽదిభవో దేవో భక్షితాంగం పిపీలికైః |
కమండలుజలేనౌక్షద్ధివ్యేనామోఘరాధసా || 22 ||

స తత్క్రిచకవల్మీకాత్ సహ ఓజోబలాన్వితః |
సర్వావయవసంపన్నో వజ్రసంహననో యువా |
ఉత్థితస్తప్తహేమాభో విభావసురివైధసః || 23 ||

స నిరీక్ష్వాంబరే దేవం హంసవాహమవస్థితం |
ననామ శిరసా భూమౌ తద్దర్శనమహోత్సవః || 24 ||

ఉత్థాయ ప్రాంజలిః ప్రహ్వ ఈక్షమాణో దృశా విభుం |
హర్షాశ్రుపులకోద్భేదో గిరా గద్గదయాగృణాత్ || 25 ||

హిరణ్యకశిపురువాచ
కల్పంతే కాలస్పృష్టేన యోఽంధేన తమసాఽఽవృతం |
అభివ్యనగ్ జగదిదం స్వయంజ్యోతిః స్వరోచిషా || 26 ||

ఆత్మనా త్రివృతా చేదం సృజత్యవతి లుంపతి |
రజఃసత్త్వతమోధామ్నే పరాయ మహతే నమః || 27 ||

నమ ఆద్యాయ బీజాయ జ్ఞానవిజ్ఞానమూర్తయే |
ప్రాణేంద్రియమనోబుద్ధివికారైర్వ్యక్తిమీయుషే || 28 ||

త్వమీశిషే జగతస్తస్థుషశ్చ
ప్రాణేన ముఖ్యేన పతిః ప్రజానాం |
చిత్తస్య చిత్తైర్మన - ఇంద్రియాణాం
పతిర్మహాన్ భూతగుణాశయేశః || 29 ||

త్వం సప్తతంతూన్ వితనోషి తన్వా
త్రయ్యా చాతుర్థోత్రకవిద్యయా చ |
త్వమేక ఆత్మాఽఽత్మవతామనాది -
రనంతపారః కవిరంతరాత్మా || 30 ||

త్వమేవ కాలోఽనిమిషో జనానా -
మాయుర్లవాద్యావయవైః క్షిణోషి |
కూటస్థ ఆత్మా పరమేష్ఠ్యజో మహాం -
స్త్వం జీవలోకస్య చ జీవ ఆత్మా || 31 ||

త్వత్తః పరం నాపరమప్యనేజ -
దేజచ్ఛ కించిద్ వ్యతిరిక్తమస్తి |
విద్యాః కలాస్తే తనవశ్చ సర్వా
హిరణ్యగర్భోఽసి బృహత్తిపుష్ఠః || 32 ||

వ్యక్తం విభో స్థూలమిదం శరీరం
యేనేంద్రియప్రాణమనోగుణాంస్త్వం |
భుంక్షే స్థితో ధామని పారమేష్ఠ్య
అవ్యక్త ఆత్మా పురుషః పురాణః || 33 ||

అనంతావ్యక్తరూపేణ యేనేదమఖిలం తతం ।
చిదచిచ్ఛక్తియుక్తాయ తస్మై భగవతే నమః ॥ 34 ॥

యది దాస్యస్యభిమతాన్ వరాన్మే వరదోత్తమ ।
భూతేభ్యస్త్యద్విస్ఫుష్టేభ్యో మృత్యుర్మా భూన్మమ ప్రభో ॥ 35 ॥

నాంతర్బహిర్ద్దివా నక్తమన్యస్మాదపి చాయుధైః ।
న భూమౌ నాంబరే మృత్యుర్న నరైర్న మృగైరపి ॥ 36 ॥

వ్యసుభిర్వాసుమద్భిర్వా సురాసురమహోరగైః ।
అప్రతిద్వంద్వతాం యుద్ధే ఐకపత్యం చ దేహినాం ॥ 37 ॥

సర్వేషాం లోకపాలానాం మహిమానం యథాఽఽత్మనః ।
తపోయోగప్రభావాణాం యన్న రిష్యతి కర్ణిచిత్ ॥ 38 ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
సప్తమస్కంధే హిరణ్యకశిపోర్వరయాచనం నామ తృతీయోఽధ్యాయః ॥